

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 3Csp/11/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8224201262
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Tomáš Saraka
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2024:8224201262.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom Mgr. Tomášom Sarakom v spore žalobcu Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s., so sídlom Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, právne zastúpeného Advokátska kancelária Gallo, s.r.o., so sídlom Jilemnického 30, 036 01 Martin, IČO: 36 715 352, proti žalovanému A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., o zaplatenie 167,47 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu **z a m i e t a** .
II. Náhradu trov konania stranám sporu **n e p r i z n á v a** .

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 03.05.2024 sa žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 167,47 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 28.05.2021 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania. Žalobu odôvodňoval tým, že na základe zlúčenia je právnym nástupcom spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s., ktorá so žalovaným uzatvorila dňa 22.04.2016 zmluvu o pôžičke č. XXXXXXXX/XXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytla žalovanému pôžičku vo výške 2.000,-eur. Pôžičku mal žalovaný podľa tvrdenia v žalobe splácať v pravidelných 60-mesačných splátkach v sume 55,83 eur až do celkovej sumy pôžičky vo výške 3.349,80 eur. Tvrdil, že do dňa podania žaloby žalovaný na vrátenie pôžičky zaplatil len sumu 3.182,33 eur a keďže porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku jednotlivými splátkami riadne a včas, veriteľ ho vyzval listom – predžalobnou upomienkou k úhrade dlžných splátok a upozornil ho, že ak nedôjde aspoň k úhrade najstaršej omeškanej splátky, bude oprávnený úver zosplatiť. Keďže k úhrade dlžných splátok podľa tvrdenia v žalobe nedošlo, dňa 06.05.2021 veriteľ úver zosplatnil, o čom bol žalovaný informovaný listom zo dňa 22.05.2021- oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, pričom žalovaný dlžné splátky neuhradil a jeho dlh ku dňu podania žaloby predstavuje 167,47 eur. Podľa žalobcovho tvrdenia v žalobe, k zosplateniu došlo v súlade s článkom 10.2 zmluvných podmienok, po márnom uplynutí dostatočne dlhej lehoty na plnenie, a to vo vzťahu k splátke splatnej bezprostredne pred zosplatením.

2. Ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení žalobca v žalobe označil Zmluvu o pôžičke a Zmluvné podmienky, prehľad splátok a úhrad, predžalobnú upomienku s doručenkou a oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru (bez doručenky).

3. Žalovaný k žalobe písomne vyjadril sa tak, že nesúhlasí. Mal pôžičku z Quatra vo výške 2.000,-eur a splácal ju pravidelne, až na nejaké výnimky, keď ako dôchodcovi sa mu vyskytli finančné problémy. Tvrdil, že napriek tomu zaplatil 1.182,33 eur navyše ako úrok, aj keď je to veľmi veľký úrok 38 %, aj tak sa snažil to zaplatiť. Uvedol, že nevie, odkiaľ v roku 2016 vedeli, že nemá nijaké výdavky na domácnosť, inkaso, lieky, stravu atď., keď vyčíslili výdavky na 0,-eur. Žalovaný tvrdil, že listiny už nepripája žiadne,

lebo by bolo treba asi jedno auto na tie papiere, ktoré sú klamstvom a napriek tomu všetkému sa rozhodol, že ak im chýba tých 167,47 eur, je ochotný ich z jeho 420,-eurového dôchodku zaplatiť na 3-krát. Nech súd rozhodne, či to má zaplatiť.

4. Žalobca k vyjadreniu žalovaného vyjadril sa tak, že žalovaný v ňom nepoužil prostriedky procesnej obrany alebo procesného útoku, ktoré by mali vplyv na posudzovanie oprávnenosti žalovanej pohľadávky. Uviedol, že žalovaný by mal vykonávať čiastočné úhrady vo výške v rámci jeho možností, pričom tieto budú riadne zaevidované na žalovanú pohľadávku. Podľa žalobcu neostali v konaní žiadne sporné skutočnosti, preto je možné vydať platobný rozkaz a následne môže žalovaný dohodnúť si podmienky splácania svojho dlhu. Žalobca má za to, že predloženými listinnými dôkazmi preukázal oprávnenosť domáhať sa zaplataenia finančnej sumy titulom žalobného petitu, pričom žalovaný v podanom vyjadrení podľa neho podanú žalobu žiadnym spôsobom nespochybnil, preto trvá na žalobe v celom rozsahu. Ak by súd bol názoru, že nie je možné vydať platobný rozkaz, tak môže podľa neho rozhodnúť rozsudkom pre uznanie nároku v zmysle § 282 CSP, nakoľko žalovaný podľa neho vo svojom vyjadrení zrozumiteľne a vážne uskutočnil uznávací prejav, pričom prejav žalovaného podľa neho nezakladá pochybnosti, ktoré by spôsobili jeho neplatnosť v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka. Žalobca navrhol rozhodnúť o žalobe rozsudkom pre uznanie nároku, zaviazat' žalovaného k úhrade dlžnej sumy v primeraných mesačných splátkach pod stratou výhody splátok v prípade omeškania čo i len s jednou splátkou a priznať mu náhradu trov konania v celom rozsahu.

5. Úvodom súd vzhľadom na návrh žalobcu rozhodnúť spor rozsudkom pre uznanie nároku uvádza, že vyjadrenie žalovaného v žiadnom prípade nemožno podľa obsahu považovať za uznanie nároku. Odhliadnuc od toho, že žalovaný vo svojom vyjadrení vo vzťahu k žalobe a k uzneseniu s výzvou vyjadriť sa k nej výslovne uviedol, že nesúhlasí, niet pochyb, že spochybnil výšku úroku a tiež namietal neskúmanie jeho výdavkov pred uzavretím zmluvy, pričom v závere uviedol, „nech súd rozhodne, či mám to zaplatiť“, čo v žiadnom prípade nie je uznaním nároku žalobcu. Navyše, i keby došlo k uznaniu nároku, čo sa tu nestalo, Slovenská republika je v zmysle Ústavy SR právnym štátom materiálnym, nie formálnym, preto aj ochrana práv (nehovoriac už o ochrane spotrebiteľských práv ako práv slabšej zmluvnej strany) aj zo strany súdov musí byť materiálna, nie len formálna. Uznanie nikdy nevzniknutého nároku na úroky a poplatky za spotrebiteľský úver vyvodzovaného zo zmluvy odporujúcej zákonu v spotrebiteľskej veci vzhľadom na princípy a príkazy spotrebiteľskej ochrany nemožno akceptovať. Európska legislatíva aj judikatúra súdov ukladá súdu povinnosť urobiť všetko, čo je v jeho právomoci, aby spotrebiteľa nezaviazal neprijateľným plnením (podporne pozri napr. uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp.zn.2Co/365/2013 zo dňa 8.10.2014 alebo rozsudok Okresného súdu Humenné sp.zn.11C/70/2014 zo dňa 5.6.2014). Európska únia zo strany všetkých jej orgánov a inštitúcií vrátane Európskeho súdneho dvora kladie dôraz na zvýšenú ochranu spotrebiteľa všetkými vnútroštátnymi orgánmi členských štátov EÚ. Posolstvo Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru je dokonca o zvýšenej ochrane spotrebiteľa aj proti jeho vôli, ak je to na jeho prospech, lebo spotrebiteľ nie vždy všetkým veciam dobre rozumie a aplikácia právnej úpravy preto musí byť taká, aby nebola len formálnym, ale skutočným príspevkom k naplneniu ochrany spotrebiteľa.

6. Súd podporne poukazuje napr. na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 15.10.2018 sp.zn.23Co/27/2018, kde tento uviedol (viď bod 8 odôvodnenia), že z právnej úpravy povinnosť rozhodnúť rozsudkom pre uznanie nevyplýva. Táto názorová línia bola potvrdená aj iným senátom Krajského súdu v Prešove, keď vo veci 17Co/79/2015 v uznesení zo dňa 25.2.2016 krajský súd uviedol, že v prípade spotrebiteľských sporov nie je uznanie dlhu žalovaným - spotrebiteľom pred súdom skutočnosťou, ktorá by zbavovala súd povinnosti preskúmať spotrebiteľskú zmluvu, ktorá je právnym základom uplatneného nároku z toho hľadiska, či neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Podľa krajského súdu priečilo by sa zásade spravodlivosti, ak by v konaní pasívni spotrebiteľia boli zvýhodňovaní voči spotrebiteľom, ktorí dlh pred súdom uznajú, a to častokrát len z obavy, že v opačnom prípade im nebude umožnené uhradiť dlh v splátkach z dôvodu neinformovanosti, neznalosti svojich práv, pocitu bezmocnosti voči dodávateľovi, ktorý je v konaní právne zastúpený a pod.. Že nejde o ojedinelé, alebo výnimočné závery, potvrdzuje aj právna teória, viď napr. komentár k §§ 282 až 285 CSP v právnom systéme informácií ASPI.

7. Súd k názoru žalobcu o povinnosti vždy a bezvýhradne rešpektovať uznávací prejav vôle žalovaného poukazuje na to, že platná právna úprava tento názor nepotvrdzuje, viď napr. § 298 CSP. Súd poukazuje tiež na uznesenie Krajského súdu v Prešove sp.zn.21Co/148/2015, ktorým bol zrušený rozsudok súdu

prvého stupňa pre uznanie okrem iného z dôvodu rozporu s ustanoveniami na ochranu spotrebiteľa. Podľa tohto krajského súdu súd sa pri skúmaní predpokladov pre vydanie rozsudku pre uznanie musí zaoberať i tým, či vydanie rozsudku nie je vylúčené nielen povahou veci, ale i rozporom s kogentnými právnymi predpismi. Prvostupňový súd pochybil, ak pri skúmaní predpokladov pre vydanie rozsudku pre uznanie sa nezaoberal, či nie je v rozpore s predpismi pre ochranu spotrebiteľa.

8. Nemožno tu navyše opomenúť zákon č.250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa účinný v čase podania žaloby (v súčasnosti zákon č.108/2024 Z.z. o ochrane spotrebiteľa). Ten je verejnoprávnym predpisom obsahujúcim kogentné ustanovenia. Ak tento verejnoprávny predpis priznáva spotrebiteľovi ochranu a zakazuje okrem iného ukladať spotrebiteľovi povinnosti bez právneho dôvodu, upierať mu práva a používať nekalé obchodné praktiky a neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách, potom rozhodnutie sporu rozsudkom pre uznanie v okolnostiach tu súdnej veci by úplne popieralo materiálne naplnenie podstaty a zmyslu tohto zákona.

9. Bolo preto povinnosťou súdu zaoberať sa tým, či uplatnený nárok obстоjí z pohľadu predpisov na ochranu spotrebiteľa a po zistení, že im odporuje, v plnom rozsahu žalobu zamietnuť.

10. Nakoľko hodnota tohto spotrebiteľského sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000,-eur, skutkové tvrdenia strán neboli sporné (majúc na pamäti, že v zmysle § 297 písm. b/ CSP podmienka, že „skutkové tvrdenia strán nie sú sporné“, sa logicky viaže len k skutkovým tvrdeniam, ktoré v žalobe obsiahnuté sú a nie k tým, ktoré v nej obsiahnuté nie sú, hoci v nej ak žalobca chcel byť úspešný, obsiahnuté bezpodmienečne mali byť a ktorých neuvedenie má za následok zamietnutie žaloby pre neunesenie bremena tvrdenia), pričom prejednávaný spor, v ktorom išlo iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, bolo možné rozhodnúť len na základe predložených listinných dôkazov, súd v súlade s ust. § 297 písm. b) CSP spor prejednal a rozhodol bez nariadenia pojednávania. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 23.08.2024, miesto a čas jeho verejného vyhlásenia boli v súlade s ust. § 219 ods.3 CSP oznámené na úradnej tabuli súdu vyvesením dňa 09.08.2024 a súčasne na webovej stránke súdu na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti SR. Strany sa na verejné vyhlásenie rozsudku nedostavili.

11. Súd sa oboznámil s obsahom žaloby a písomných vyjadrení strán, vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom všetkých listinných dôkazov predložených žalobcom, keďže vykonanie žiadneho z nich nebolo namietané ani súdom vyhodnotené ako nedôvodné, či neúčelné a zistil tento skutkový stav:

12. Z obsahu zmluvy zo dňa 22.04.2016 súd zistil, že obchodná spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. a žalovaný uzavreli písomnú zmluvu označenú ako „zmluva o poskytnutí najľahšej pôžičky“, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru žalovanému vo výške 2.000,-eur. Žalovaný mal tento úver podľa zmluvy splatiť 60-mesačnými splátkami vo výške 55,83 eur, pričom v zmluve je uvedené, že celková suma je 3.349,80 eur, celkové náklady spotrebiteľa že sú 1.349,80 eur, prvá splátka splatná mala byť dňa 20.05.2016, ďalšie vždy k 20.dňu v mesiaci a pri údaji o termíne konečnej splatnosti je uvedené 20.04.2021. Súčet žalovanému poskytnutej sumy 2.000,-eur a celkových nákladov spotrebiteľa 1.349,80 eur zodpovedá sume uvedenej ako celková suma pôžičky, t.j. sume 3.349,80 eur. Ročná úroková sadzba uvedená v zmluve bola 25 % s tým, že RPMN je 25 % a priemerná hodnota RPMN 17,18 %. Ako spôsob úhrady splátok je v zmluve uvedené splácanie poštovou poukážkou.

13. Vo formulári zmluvy je v úvodnej časti obsahujúcej údaje o klientovi uvedené, že ten predkladal pri jej uzavretí ako doklady len občiansky preukaz. Je tam uvedené, že je ženatý, nemá žiadnu vyživovaciu povinnosť, že býva vo vlastnom byte/dome a že je starobný dôchodca. V časti obsahujúcej údaje o zamestnaní a finančnej situácii je uvedené, že priemerný čistý mesačný príjem žalovaného je 410,-eur. Potom sú tam políčka pre vyplnenie údajov o výške mesačných finančných výdavkov (napr. splátky úverov, hypoték, lízingov), kde je uvedené, že tie sú 100,-eur a pre uvedenie iných mesačných výdavkov (napr. Sipo, náklady na bývanie, telefón), kde je uvedené, že tie sú 20,-eur.

14. Priamo z obsahu zmluvy nevyplýva, že by od žalovaného bolo vyžadované dokladovanie jeho pomerov nejakými dokumentmi a dôkazmi, zmluva na žiadne takéto dokumenty neodkazuje, ani ich nespomína. Časť formulára zmluvy výslovne obsahujúca kolónky pre vyznačenie predložených dokladov k príjmom a výdavkom uvádza ako jediný predložený doklad kópiu občianskeho preukazu. V zmluve sa uvádza len to (časť Vyhlásenie klienta) - že uzatvorením tejto zmluvy klient prehlasuje, že všetky

vyššie uvedené údaje týkajúce sa klienta sú úplné a pravdivé a berie na vedomie, že Spoločnosť je oprávnená si overiť tieto údaje za účelom posúdenia schopnosti splácať spotrebiteľský úver a zistenia ďalších informácií, ktoré bude považovať v súvislosti so schválením tejto zmluvy za nevyhnutné.

15. Z prehľadu splátok a úhrad k úverovej zmluve číslo XXXXXXXX predloženého žalobcom súd zistil, že sú tam zaznamenané dátumy a výška úhrad splátok úveru žalovaným, z ktorých vyplýva, že žalovaný uhradil odo dňa 26.05.2016 do poslednej úhrady dňa 03.06.2021 v splátkach sumu spolu 3.182,33 eur, čo medzi stranami nebolo sporné. Z uvedeného prehľadu tiež vyplýva, že žalovanému boli vyúčtované k zaplateniu aj „pokuty“ vo výške spolu 28,59 eur, ktoré si žalobca v žalobe neuplatnil. Podľa záverečného sumára v tomto prehľade mal žalovaný v splátkach žalobcovi zaplatiť sumu spolu 3.349,80 eur, čo po odpočítaní ním uskutočnených úhrad vo výške 3.182,33 eur činí 167,47 eur, teda žalovanú sumu.

16. Listom označeným ako „Predžalobná upomienka“ zo dňa 07.03.2021 obchodná spoločnosť Všeobecná úverová banka, a.s. ako nástupca pôvodného veriteľa žalovanému oznamovala, že eviduje na zmluve číslo XXXXXXXX zo dňa 22.04.2016 nedoplatok na splátkach v celkovej výške 167,47 eur, ktorý žiada bezodkladne uhradiť, s tým, že ak do 05.05.2021 nedôjde k úhrade, bude oprávnená úver zosplatiť. Oznámením zo dňa 22.05.2021 (po uplynutí termínu splatnosti poslednej splátky podľa zmluvy) obchodná spoločnosť Všeobecná úverová banka, a.s. žalovaného vyzvala na úhradu sumy 223,57 eur v lehote 10 dní od doručenia tejto písomnosti.

17. Pokiaľ ide o právne posúdenie žalobou uplatneného nároku, bolo potrebné vychádzať z toho, že obchodná spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s., ktorá bola pôvodným veriteľom v úverovom vzťahu so žalovaným, bola obchodnou spoločnosťou, ktorej jedným z predmetov podnikania (činnosti) zapísaným v obchodnom registri bolo poskytovanie úverov z vlastných peňažných zdrojov nebankovým spôsobom. Zo zmluvy, z jej obsahu, koncepcie i použitej terminológie typickej pre spotrebiteľské úvery (viď napr. celkové náklady spotrebiteľa 1.349,80 eur) je zrejmé, že sa jednalo o spotrebiteľský úver. Zo zmluvy nevyplýva nič, čo by ju vylučovalo z režimu spotrebiteľského úveru podľa zákona o spotrebiteľských úveroch a nič také žalobca ani netvrdil. Dôkazné bremeno preukázania prípadnej nespotebiteľskej povahy vzťahu nesie dodávateľ, tu žalobca, pričom z jeho žaloby priamo vyplýva, že aj sám svoj nárok kvalifikoval ako plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, a preto súd pri právnom posúdení uvedenej zmluvy a z nej uplatnených nárokov vychádzal z ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy ako aj zo všeobecnej úpravy spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku (§ 52 a nasl.)

18. Podľa § 1 ods. 2 veta prvá zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „ZoSÚ“) v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (22.04.2016) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

19. Podľa § 1 ods. 8 ZoSÚ ustanoveniami tohto zákona nie sú dotknuté ustanovenia Občianskeho zákonníka ani osobitných predpisov (napr. zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa).

20. Podľa § 7 ods.1 a 2 ZoSÚ veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

(2) Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

21. Podľa § 7 ods.15 uvedeného zákona veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery

a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a

b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

22. Podľa § 7 ods.16 uvedeného zákona vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5, b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky,17a) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veritelia podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

23. Podľa § 9 ods. 1 ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

24. Podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

25. Podľa § 11 ods.1 zákona ZoSÚ v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,

b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa),

c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo

d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

26. Podľa § 11 ods.2 ZoSÚ ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

27. Podľa § 52 ods. 1 až 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

28. Podľa § 54 ods. 1 a 2 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv,

ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

29. Zmluva posudzovaná v súdnej veci, uzavretá právnym predchodcom žalobcu so žalovaným, je ako už bolo uvedené, spotrebiteľskou zmluvou. Spotrebiteľské zmluvy sú typické tým, že ich o určitom rovnakom predmete plnenia štandardne a opakovane uzatvárajú dodávatelia s veľkým počtom zákazníkov (spotrebiteľia) s tým, že dodávateľ ako navrhovateľ zmluvy vopred v návrhu stanovuje obsah týchto zmlúv a stanovuje aj podmienky ich realizácie. Návrh zmluvy býva často pripravený na predtlačných tlačivách, spotrebiteľ nemá možnosť žiadnym spôsobom zmeniť ich obsah, nemôže vyjednávať, jedinou jeho alternatívou je prijatie, respektíve odmietnutie návrhu zmluvy ako celku. Pre spotrebiteľskú zmluvu je teda charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, pričom nemá reálne možnosť tieto zmluvné podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok spotrebiteľských zmlúv a výslovne stanovuje, že také ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné (§ 53 ods. 5 OZ). Vychádza sa totiž z toho, že predovšetkým spotrebiteľ uzatvára zmluvu s dodávateľom v dobrej viere, že dodávateľ vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že medzi dodávateľom a spotrebiteľom je nerovný vzťah z hľadiska skúseností a vedomostí, pričom dodávateľ je v porovnaní so spotrebiteľom vo výhode.

30. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania mal súd v prejednávanej veci za preukázané, že právny predchodca žalobcu, obchodná spoločnosť Consumer Finance Holding a.s. poskytla žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 2.000,-eur, pričom žalovaný na úhradu nárokov z tejto zmluvy do dňa podania žaloby zaplatil sumu 3.182,33 eur. Žalobca tvrdí, že uvedenými úhradami žalovaný nesplnil svoju zmluvnú povinnosť v celom rozsahu, keď neuspokojené ostali nároky špecifikované v žalobe. Súd preskúmal, či uplatnenie týchto nárokov čo do základu a výšky má oporu v zákone o spotrebiteľských úveroch, ako aj opodstatnenosť týchto uplatnených nárokov z hľadiska ich súladu s ustanoveniami o ochrane spotrebiteľa a dospel k záveru, že žaloba je v celom rozsahu nedôvodná. V danom prípade totiž na rozdiel od žalobcu súd je toho názoru, že spotrebiteľský úver, ktorý bol žalovanému poskytnutý je z dôvodov rozvedených v ďalšej časti tohto odôvodnenia bezúročný a bez poplatkov, preto veriteľovi z neho vznikol iba nárok na vrátenie úverovej istiny rovnajúcej sa výške sumy reálne poskytnutej žalovanému, t.j. 2.000,-eur. A keďže celú túto sumu už žalovaný úhradami pred podaním žaloby žalobcovi vrátil, čo medzi stranami sporné nebolo a vyplýva to z tvrdení samotného žalobcu, jeho dlh zanikol splnením a žalobcovi už tento nič nedlží.

31. Výsledky vykonaného dokazovania priviedli súd v danom prípade k záveru, že je potrebné vychádzať z fikcie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a to jednak s poukazom na § 11 ods.1 (pre nesprávne uvedený údaj o RPMN podľa § 9 ods.2 písm. k/ ZoSÚ) a tiež z dôvodu podľa § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. V zmysle danej právnej úpravy je totiž veriteľ povinný pri poskytnutí spotrebiteľského úveru riadne zistiť bonitu klienta, teda či klient bude schopný splácať úver. Či veriteľ túto povinnosť riadne a v súlade so zákonom splnil, musí súd rozhodujúci o žalobe veriteľa o plnenie zosplatennej istiny, úrokov a ostatného príslušenstva z úveru skúmať vždy. Túto schopnosť veriteľ posudzuje predovšetkým na základe údajov o príjmoch a výdavkoch tak, ako sa to aj uvádza v § 11 ods. 2. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti klienta je teda kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, z ktorej bude schopný úver splácať. Cieľom zákonodarcu bolo zamedziť zadlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne uhrádzať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu so spotrebiteľom uzavrie si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver alebo údajmi z príslušných databáz. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie vyhodnotiť a overovať a za dostatočné sa považujú iba také informácie, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Pokiaľ však veriteľ takto nepostupuje, zákonodarca jasne zdefinoval jeho počínanie ako hrubé porušenie povinnosti a z toho vyvodil sankciu vo forme bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

32. Vzhľadom na jasnú, jednoduchú a zrozumiteľnú zákonnú úpravu v § 7 a § 11 ods.2 zákona o spotrebiteľských úveroch je povinnosťou každého žalobcu domáhajúceho sa žalobou nárokov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere preukázať splnenie tejto zákonnej povinnosti už pri podaní žaloby, teda

už pri podaní žaloby označiť a pripojiť dôkazy na preukázanie splnenia tejto zákonnej povinnosti. Nie je povinnosťou, ale ani právom súdu, ktorý z podstaty svojho postavenia musí byť nezávislý a nestranný vyzývať žalobcu (tu zastúpeného advokátom) na predloženie ďalších takýchto dôkazov, keďže by tým zasiahol do procesnej rovnováhy a išlo by o neprípustné preferenčné zaobchádzanie, zvyhodňovanie jednej (v prípade spotrebiteľského sporu dokonca silnejšej) strany v spore. Nepredloženie týchto dôkazov totiž nie je procesným nedostatkom žaloby, ale neunesením dôkazného bremena potrebného pre úspech žalobcu v spore. V kontradiktórnom sporovom konaní kde neunesenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena má pre žalobcu za následok stratu sporu či jeho časti nie je povinnosťou súdu žalobcu vyzývať k splneniu týchto povinností, keďže ich neunesenie nebráni pokračovaniu v konaní, lebo nejde o procesné vady žaloby, ale bráni vyhovneniu žalobe. V opačnom prípade by súd zásadu nestrannosti a rovnosti strán porušil, nakoľko by tým jednej strane pomáhal k úspechu v spore, keďže nejedná sa o odstraňovanie väd podania na ktoré dopadá § 129 CSP. Preto bolo na žalobcovi (nehovoriac o tom, že ide o profesionála v oblasti poskytovania úverov), aby už spolu so žalobou predložil všetky zákonom predpokladané dôkazy (teda vrátane výstupov z príslušnej databázy alebo registra) na preukázanie skúmania bonity s odbornou starostlivosťou, čo sa nestalo. Žalobca žiadne dôkazy k skúmaniu bonity žalovaného pred uzavretím zmluvy nepredložil ani po tom, čo žalovaný vo vyjadrení k žalobe výslovne namietal neskúmanie jeho výdavkov veriteľom pred uzavretím zmluvy.

33. Vychádzajúc zo žalobcom predložených dôkazov súd konštatuje, že v danom prípade predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver napriek tomu, že vôbec nemal zistenú a preverenú výšku jeho príjmov a výdavkov. Žalobca nepreukázal ani prihliadnutie na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. K tomu treba uviesť, že hoci si v zásade každý veriteľ môže rôzne upraviť svoje podmienky pre poskytnutie úveru a je len na ňom, akú mieru podnikateľského rizika je ochotný v tejto súvislosti podstúpiť, nič to nemení na tom, že vždy a za každých okolností musí byť splnený minimálny zákonom predpísaný štandard posúdenia bonity spotrebiteľa, pričom zákon v § 11 ods.2 ZoSÚ za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom nevykonanie čo i len jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti (k tomu pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 10.03.2020 sp.zn.3Co/153/2019, najmä bod 17 odôvodnenia rozsudku).

34. Nie je možné vychádzať len z tvrdení, či čestného prehlásenia spotrebiteľa, ak tieto nie sú podopreté konkrétnymi podkladmi a nestačí mať preukázaný len príjem spotrebiteľa, lebo zákon jasne hovorí o preverení údajov nielen o príjme, ale aj o výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, čo tu žalobca nepreukázal, že veriteľ náležite preveril. Podľa obsahu zmluvy okrem občianskeho preukazu veriteľ od žalovaného žiadne iné doklady pri uzavretí zmluvy nežiadal, nežiadal od neho ani doklady o príjme a výdavkoch. Vychádzanie len z tvrdeného aktuálneho príjmu bez toho, aby bolo čo i len tvrdené, či a ako daný údaj bol preverený je však vo vzťahu ku komplexnému posúdeniu bonity žalovaného nepostačujúce. Nebol produkovaný žalobcom ani jediný dôkaz o tom, že by preveril tvrdený príjem a aj ďalšiu povinnú zložku, to jest výdavky žalovaného, najmä na živobytie. Veriteľ je povinný náležite a starostlivo preveriť výdavky a rodinný stav spotrebiteľa. V zmluve je uvedené, že mesačné výdavky žalovaného (napr. SIPO, na bývanie, na telefón) sú 20,-eur a jeho mesačné finančné výdavky (napr. splátky úverov, hypoték, lízingov) že sú 100,-eur. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch. Žalobca ako dôkaz predložil len samotnú zmluvu. Povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť splácať spotrebiteľský úver zaťažuje veriteľa (§ 7 ods.1 ZoSÚ) a spotrebiteľ je povinný potrebné údaje veriteľovi poskytovať na žiadosť veriteľa (§ 7 ods.2 ZoSÚ), preto žalobca mal preukázať, že skutočne žiadal údaje o výdavkoch žalovaného a že tieto aj náležite preveril. Ak by sa ho pýtal na výdavky (čo nepreukázal) a ak by skutočne uviedol žalovaný žalobcovi, že má výdavky na život len 20,-eur, tak potom postupu veriteľa s odbornou starostlivosťou podľa názoru súdu zodpovedá jedine taký postup, kedy by veriteľ žiadal (vzhľadom na § 7 ods.2 ZoSÚ) ďalšie údaje a minimálne vysvetlenie a dôkazy, ako je to možné, teda či žalovaného niekto živí, platí mu výživu, bývanie (už len vzhľadom na výšku životného minima, ktorá v tom čase bola 198,09 eur)...Keďže je všeobecne známou skutočnosťou, že každá fyzická osoba musí mať výdavky minimálne na stravu, na bývanie, tak potom žiaden veriteľ nemôže sa uspokojiť len s tým, že dlžník uvedie že nemá žiadne výdavky, alebo len nereálne nízke. Musí minimálne žiadať vysvetlenie (a vedieť preukázať, že tak urobil), ako to je možné. Zákonná povinnosť

zistiť a preveriť výdavky spotrebiteľa by inak nemala žiaden zmysel. Tu však žalobca nepredložil žiadne dôkazy na akékoľvek zisťovanie výdavkov, či preverenie pravdivosti údajov o výdavkoch na život 20,-eur minimálne v rozsahu žiadania vysvetlenia od žalovaného, ako je to možné. Ak žalobca chcel presvedčiť súd, že náležite preveril výdavky žalovaného a že teda preveril, či tieto skutočne sú v takej výške, bol povinný predložiť či označiť dôkazy z ktorých pri tomto preverení a zistení takeého výsledku o výdavkoch vychádzal, čo neurobil. Išlo by o totálne popretie účelu a zmyslu zákona, ak by stačilo zo strany dlžníka pri uzavretí zmluvy v snahe získať úver uviesť, že nemá absolútne žiadne výdavky, alebo len nereálne nízke a u veriteľa by to nevzbudilo žiadne pochybnosti a úver by bez problémov poskytol len vzhľadom na príjem žiadateľa (ktorý tu ale rovnako nebol preukázaný). Ak sa veriteľ uspokojí len s tvrdením žalovaného, je to nepostačujúce, keďže nejde o náležité preverenie bonity. Žalobca teda ničím nepreukázal preverenie príjmov a výdavkov žalovaného, hoci to zákon jasne vyžadoval a je neprípustné, ak akceptoval ako výdavky len nepreverený údaj nedosahujúci zďaleka ani výšku životného minima. Súčasťou príloh zmluvy bola listina obsahujúca vyznačené súhlasy v zmysle zákona o ochrane osobných údajov na vyžiadanie potrebných údajov. Tá však nedokazuje, že tieto údaje reálne boli preverené a že sa tak stalo s odbornou starostlivosťou, najmä ak sa skutočne akceptovala ako výška výdavkov suma nedosahujúca ani životné minimum. Súd preto vzhľadom na všetko uvedené má za to, že došlo k hrubému porušeniu povinnosti veriteľa zistiť konkrétnu výšku príjmov a výdavkov, nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa. Odborná starostlivosť jasne predpokladá, aby údaje, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, veriteľ overil, resp. dlžník objektívne podložil (podporne vid' napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.19Co/130/2019).

35. Žalobca tiež nepreukázal, ale ani netvrdil, že by prihliadal na údaje z akejkoľvek príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Neuniesol teda dôkazné bremeno ani bremeno tvrdenia na preukázanie splnenia svojej povinnosti. Aby súd mohol v súdnom konaní konštatovať riadne splnenie povinností podľa § 11 ods.2 zákona o spotrebiteľských úveroch, je potrebné predložiť mu konkrétny dôkaz (výstup) preukazujúci to, ako, kedy a s akým konkrétnym výsledkom malo byť také preverenie dlžníka v príslušných registroch a databázach veriteľom vykonané, čo sa v tu súdnej veci nestalo. Súd preto vzhľadom na všetko uvedené má za to, že došlo k hrubému porušeniu povinnosti veriteľa zistiť konkrétnu výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa. Odborná starostlivosť navyše predpokladá, aby údaje, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, veriteľ overil, resp. dlžník objektívne podložil (podporne vid' napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.19Co/130/2019).

36. Vzhľadom na nepreukázanie daných skutočností súd uzavrel, že veriteľ nezohľadňoval, neposúdil a nepreveril reálne príjem a výdavkovú zložku žalovaného, pokiaľ ide o ekonomický status žalovaného, preto žalobca nemôže úspešne tvrdiť, že konal s odbornou starostlivosťou. Súd sa v plnom rozsahu stotožňuje aj so závermi vyslovenými Krajským súdom v Prešove v rozhodnutí sp. zn. 6Co/171/2016 zo dňa 27.10.2016, v zmysle ktorých: „Dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa. Odvolací súd uvádza, že v tomto smere § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. vôbec nepôsobí odradzujúco, preto je dôvodné aplikovať ustanovenie generálneho zákona – Občianskeho zákonníka, a to § 3 ods. 1 o odmietnutí ochrany pri tak závažnom porušení povinnosti veriteľa na finančnom trhu. Poskytovanie úverov a pôžičiek je veľmi vážnym predmetom podnikateľskej činnosti, pretože pri tomto nejde o odplatu platenú v hotovosti, ale o odloženú platbu beztoho, aby bolo zrejmé, čo postretné dlžníka po uzavretí zmluvy. Ak je takáto agenda obzvlášť sledovaná z dôvodu neistých pomerov, ktoré môžu nastať po poskytnutí úveru, potom musia existovať prísne nároky na vyžadovanie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a vyhodnotiť bonitu spotrebiteľa, keďže na rozdiel od neistých okolností po uzatvorení zmluvy je stav spotrebiteľa z pohľadu jeho osobných majetkových pomerov v čase kontraktácie spoznatelný. Ak Súdny dvor uznal ako odradzujúcu sankciu nepriznanie úrokov pri nezodpovednom prístupe dodávateľa na finančnom trhu pre porušenie konať s odbornou starostlivosťou, potom je podľa názoru odvolacieho súdu úplne eurokonformné aplikovať §3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a porušenie závažnej povinnosti veriteľa považovať za odporujúce morálke.“

37. Súd dáva do pozornosti aj článok 26 preambuly smernice Európskeho parlamentu a rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, podľa ktorého členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedajúcich postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení

týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali

úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takému správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14.6.2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií, veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

38. Aj z judikatúry Súdneho dvora EÚ jasne vyplýva povinnosť súdov skúmať pri spotrebiteľských zmluvách bonitu spotrebiteľa. Súd v tejto súvislosti poukazuje napr. na aktuálny rozsudok Súdneho dvora (druhá komora) z 5. marca 2020 vo veci C-679/2018 (OPR-Finance s.r.o. proti GK) podľa ktorého Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23.

39. Súd v tejto súvislosti poukazuje tiež napr. na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.19Co/130/2019 zo dňa 27.02.2020. V ňom krajský súd okrem iného uviedol, cit. „Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom žalobca pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta.“

40. Súd na podporu svojich záverov poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 10.03.2020 sp.zn.3Co/153/2019 týkajúci sa rovnako porušenia povinnosti skúmať náležite bonitu spotrebiteľa. Podľa záverov krajského súdu (viď bod 17 odôvodnenia rozsudku) „je nutné konštatovať, že ustanovenie § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. súd v súlade s požiadavkou odbornej spôsobilosti veriteľa vykladá tak, že bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov ako aj jeho lustráciu cez príslušné databázy. Nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti. Ako vyplýva z prejednávanej veci, overenie bonity dlžníka nebolo dostatočné. Postup žalobcu bol iba formálny a nezodpovedal odbornej starostlivosti. Žalobca nemal preukázaný príjem žalovaného hodnovernými dokladmi, napriek tomu mu poskytol úver. Žalobca sa nezaujímal, aké má žalovaný výdavky na živobytie a či mu teda zostáva dostatok finančných prostriedkov na splácanie úveru. V konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.. Keďže žalobca hrubo porušil zákonom stanovenú povinnosť, v zmysle § 11 ods. 2 ZoSÚ sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov“.

41. Podľa všeobecnej časti dôvodovej správy k Civilnému sporovému poriadku „Jedným z hlavných cieľov predkladateľa bolo zabezpečiť dôslednú koncentráciu procesu a dôležitou obsahovou zmenou, ktorá je spôsobilá prispieť k efektívnemu a rýchlemu konaniu, je i zvýšenie požiadaviek na procesnú aktivitu sporových strán, a s tým spojenú procesnú zodpovednosť so sankčnými dôsledkami v prípadoch procesnej pasivity. Pre prípad, že strana lehotu zmešká a úkon neurobí, stratí možnosť úkon urobiť neskôr (tzv. procesná preklúzia)“. Civilný sporový poriadok teda v porovnaní s predošlým procesným predpisom zásadným zvýraznením kontradiktórnosti konania a zásady formálnej pravdy (viď napr. článok 8 a 9 základných princípov), výslovným zakotvením princípu koncentrácie konania, zákazom pre súd vykonávať dôkazy, ktoré strany nenavrhlí, či výslovnou úpravou, že opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy (§ 132 ods.2), ako aj výslovným normatívnym zakotvením, že aj podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe je zmenou žaloby (§ 140 ods.2) jasne zvýšil nároky na „kvalitu žaloby“ a jej náležitého odôvodnenia.

42. Preto ak priamo zákon o spotrebiteľských úveroch napríklad povinnosť skúmať bonitu považuje za tak významnú, že pri jej porušení neumožňuje úver predčasne zosplatniť a pri hrubom porušení

nepriznáva veriteľovi ani právo na úroky a poplatky za úver, potom nemôže byť v žiadnom prípade prekvapivé pre ktoréhokoľvek žalobcu, navyše zastúpeného advokátom, že musí už v žalobe, ak v nej tvrdí, jednak že mu vznikol nárok na úroky, ako aj predčasné zosplatnenie úveru uviesť skutkové tvrdenia k splneniu tejto povinnosti.

43. Skutkové tvrdenia upravuje ustanovenie § 150 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) ktoré zakotvuje jednu zo základných procesných povinností strán sporu, a to povinnosť tvrdiť. Stranu sporu zaťažuje bremeno tvrdenia (onus dicendi). Schopnosť strany sporu uniesť bremeno tvrdenia spolu s dôkazným bremenom (onus probandi) je predpokladom pre úspech v spore. Nesplnenie povinnosti tvrdiť, resp. nesplnenie povinnosti „relevantne“ tvrdiť (uviesť tvrdenia z hľadiska ich kvality pravdivé, úplné, podstatné a rozhodujúce), má pre stranu sporu procesnoprávnu sankciu. Táto sankcia má podobu prehry sporu. Prejaví sa teda v meritórnom rozhodnutí veci. Povinnosť strany sporu tvrdiť má kľúčový význam a predstavuje jeden zo základných princípov civilného procesu. V sporovom konaní je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu. Sporové konanie sa riadi zásadou formálnej pravdy a rozsudok súdu v zásade nezohľadňuje to, čo žiadna zo strán sporu netvrdila. Posúdenie otázky, ktorá strana sporu je povinná tvrdiť a aký je obsah jej povinnosti tvrdiť, teda kto a aké tvrdenia má uviesť, sa odvíja od hmotného práva. Platí, že strana sporu je povinná tvrdiť skutočnosti, ktoré sú na základe hmotného práva spôsobilé privodiť jej úspech v spore. Povinnosť tvrdiť podstatné a rozhodujúce skutočnosti (§ 132 CSP o náležitostiach žaloby) tak znamená, že je potrebné uviesť všetko, čo je obsiahnuté v skutkovej podstate hmotnoprávnej normy (skutočnosti spôsobilé na základe hmotného práva privodiť úspech strany v spore). Hmotné právo určuje, ktoré skutočnosti sú podstatné a rozhodujúce.

44. K uvedenému bližšie pozri napr. Veľký komentár k Civilnému sporovému poriadku autorov Števíček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Praha : C. H. Beck., 2016, z ktorého súd citoval, kde na strane 571, vo výklade k § 150 CSP okrem iného je uvedené, cit.“ Povinnosť tvrdiť podstatné a rozhodujúce skutočnosti sa v právnej teórii označuje ako povinnosť substancovane tvrdiť, resp. povinnosť uviesť substancované tvrdenia...Substancované tvrdenie je také skutkové tvrdenie, ktoré je možné subsumovať pod konkrétnu hmotnoprávnu normu a je k nemu možné vykonať dokazovanie. Následkom porušenia povinnosti žalobcu substancovane tvrdiť je zamietnutie žaloby bez dokazovania...Súd nemá čo dokazovať, ak tvrdenie nie je substancované. Nesubstancované tvrdenie sa nedá substancovane poprieť.“

45. Ak teda žalobca tu v spore vôbec netvrdil, že by veriteľ pred poskytnutím úveru skúmal bonitu žalovaného, potom sa nemôže odvolávať na nepopretie skutkových tvrdení žalovaným, lebo popierať, či nepopierať možno len to, čo je uvedené a nie niečo, na čo strana nemohla ani pomyslieť, lebo to uvedené nikde ani náznakom nie je. Domnienka v zmysle § 151 ods.1 CSP o nespornosti nepopretých skutkových tvrdení platí len pre uvedené skutkové tvrdenia.

46. V zmysle § 149 CSP sú skutkové tvrdenia prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany a strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu (§ 150 ods.1 CSP).

XX. Pokiaľ ide o posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, povinnosť veriteľa skúmať ju je v zákone č.129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch obsiahnutá od samého jeho počiatku (od roku 2010, teda už viac ako 13 rokov, a teda musí byť veriteľom zo spotrebiteľských úverov dostatočne známa), pričom od samého jeho začiatku s jej nesplnením tento zákon spája sankciu v podobe nemožnosti vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru (§ 11 ods.2). Z dôvodovej správy k zákonu o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že cieľom danej úpravy bolo zabezpečiť záujem veriteľov správne odhadnúť schopnosť spotrebiteľa splácať a správať sa tak obozretne jednak z pohľadu návratnosti úveru a jednak z pohľadu dôsledkov nezodpovedného požičiavania na strane spotrebiteľov, pričom prijalo sa za účelom dôslednej ochrany slabšej zmluvnej strany – spotrebiteľa a je transpozíciou všeobecnej požiadavky smernice na stanovenie účinných, primeraných a odrádzajúcich sankcií. Ide o mechanizmus, ktorý motivuje veriteľa a prináša spotrebiteľovi prípadnú finančnú výhodu v prípade pochybenia veriteľa.

48. Ak preto žalobca uplatňuje žalobou plnenie z úveru, o ktorom tvrdí, že bol úročený, vzhľadom na § 149, § 150 ods.1 a § 153 CSP bolo jeho základnou povinnosťou v žalobe uviesť k tomu skutkové

tvrdenia (či a ako skúmal bonitu) a nie očakávať, či ho súd k ich doplneniu nevyzve, keďže cieľom daných ustanovení je práve chrániť slabšiu zmluvnú stranu (spotrebiteľa) a motivovať veriteľa. Keďže vznik nároku na úroky a poplatky z úveru musí súd skúmať v takýchto prípadoch vždy, vzhľadom na vyššie uvedené nie je ničím ospravedliteľné a nie je legitímne „očakávanie“ žalobcu, že v prípade pochybností o jeho nároku súd mu dá ďalší priestor ich odstrániť, nakoľko pochybnosti v takom prípade vzhľadom na jasnú zákonnú úpravu majú byť žalobcovi zrejme už v momente podania takej žaloby. Keďže skutkové tvrdenia sú prostriedky procesného útoku o ktorých platí, že majú byť uplatnené včas / § 153 ods.1 CSP/, na ich dodatočné uplatnenie by súd v zmysle § 153 ods.2 CSP aj tak neprihliadol, keďže by neboli uplatnené včas a vyžadovali by ďalší úkon (výzvu) súdu. Nebol dôvod vyzývať žalobcu na doplnenie skutkových tvrdení a predloženie dôkazov, lebo súd by tým v spore s ochranou slabšej strany vykonával úkony smerujúce k náprave pasivity a flagrantného porušenia procesných povinností silnejšej strany (tu žalobcu) tvrdiť a dokazovať, čo by odporovalo zásade koncentrácie a hospodárnosti konania, *vigilantibus iura...* a a podobne.

49. Súd v tu prejednávanvej veci dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, že by náležite skúmal a vyhodnotil bonitu žalovaného v zmysle § 11 ods. 2 vety druhej zákona č. 129/2010 Z.z. v kontexte s § 7 ods.1 citovaného zákona, čo spôsobilo bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

50. Navyše medzi náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorých nedodržanie má za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, patrí v zmysle § 9 ods.2 písm. i) a k) ZoSÚ aj uvedenie úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru a ročnej percentuálnej miery nákladov. Vychádzajúc z obsahu žalobcom predloženej úverovej zmluvy súd konštatuje, že uvedená zmluva o spotrebiteľskom úvere správne uvedenie týchto náležitostí neobsahuje. Čo sa týka RPMN, v zmluve síce je uvedený údaj o RPMN (25 %), avšak parametrom úveru uvedeným v zmluve (pri dátume pôžičky a jej čerpania 22.04.2016, výške 2.000 eur, dátume prvej splátky 20.05.2016, výške splátky 55,83 eur, počte splátok 60, dni splátky 20. v mesiaci) tu v skutočnosti zodpovedá RPMN 22,52 %, čo znamená, že údaje (RPMN, celkové náklady spotrebiteľa) nie sú uvedené zrozumiteľne, určito a vzájomne si neodporujú, pričom ako výška ročnej úrokovej sadzby je tam uvedená hodnota 25 %, teda vyššia ako RPMN, a tak je zrejme, že nesprávne je uvedený buď údaj o RPMN alebo o ročnej úrokovej sadzbe nakoľko tá logicky nemôže byť vyššia ako RPMN. Keďže dané údaje nie sú uvedené v správnej, požiadavke zákona zodpovedajúcej výške, nemožno na ne prihliadnuť a hľadá sa na ne ako keby tam neboli uvedené vôbec (k tomu podporne pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 13.12.2017 sp.zn.10Co/27/2017, najmä body 36 a 37 jeho odôvodnenia). Paragraf 9 zákona o spotrebiteľských úveroch je uvedený pod názvom- informácie a práva týkajúce sa zmlúv o spotrebiteľskom úvere. Jeho účelom teda je spotrebiteľa informovať o reálnych, skutočnosti zodpovedajúcich parametroch úveru a jeho právach. To že tam nestačí uviesť akýkoľvek údaj, aby požiadavka zákona bola formálne naplnená, ale korektný, pravdivý údaj je zrejme aj z toho, že zákon jednotlivé údaje jasne a konkrétne špecifikuje a definuje v § 2 – vymedzenie pojmov, pričom aj z § 4 zákona - poskytovanie informácií pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že aby účel a požiadavka zákona bola naplnená, musí ísť o pravdivé a úplné informovanie spotrebiteľa. Koniec koncov, úplne jasne a výslovne to potvrdzuje priamo zákon, nakoľko v zmysle § 11 ods.1 písm. b) sankcionuje jednak neuvedenie RPMN v zmluve vôbec (kam patrí logicky aj prípad, kedy je údaj o nej síce v zmluve uvedený, ale neurčito, nezrozumiteľne a vnútorne rozporne, teda v rozpore s § 37 ods.1 Občianskeho zákonníka v dôsledku čoho sa naň hľadá ako keby tam uvedený nebol vôbec, čo je tento prípad) a zároveň v zmysle d) zákona o spotrebiteľských úveroch je úver bezúročný a bez poplatkov ak je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa, čo je iný prípad.

51. Ako už bolo uvedené, absencia náležitostí podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s) z) a aa) znamená, že je tu ďalší dôvod, pre ktorý sa žalovanému poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Znamená to, že žalovaný mal veriteľovi vrátiť len sumu poskytnutého úveru t.j. 2.000,-eur. Ani uskutočnené platby žalovaného preto nemohli byť platne započítavané na úhradu úrokov a poplatkov, ale mohli byť v celom rozsahu započítavané iba na úhradu úverovej istiny, t.j. tej sumy, ktorú veriteľ žalovanému reálne poskytol. Žalovaný bol tak povinný vrátiť len istinu úveru. Istina žalovanému poskytnutého úveru bola 2.000,-eur, žalovaný podľa tvrdení žalobcu uhradil do podania žaloby 3.182,33 eur, a preto jeho dlh zanikol splnením a tento žalobcovi už nič nedlží. Zo všetkých uvedených dôvodov preto súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

XX. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1 CSP v spojení s § 262 ods.1 a 2 CSP. V danom prípade plný úspech v spore mal žalovaný, keďže žaloba bola zamietnutá, preto podľa § 255 ods.1 CSP mu vznikol nárok na priznanie plnej náhrady trov konania. Žalovaný však náhradu žiadnych trov konania neuplatnil, zo spisu ani žiadne preukázateľné trovy konania žalovaného nevyplývajú, preto súd v zmysle § 262 ods.1 a 2 CSP nevyhradil rozhodnutie o ich výške samostatnému uzneseniu, nakoľko nebolo by v ňom o čom rozhodovať ale o nároku na náhradu trov konania priamo rozhodol tak, že náhradu trov konania stranám sporu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od dňa jeho doručenia na Okresný súd Bardejov.

V odvolaní sa má uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, ďalej sa má uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č.233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.